

1970Inventarisatieverslag van het Grote Vogelmeer in het nationale park"De Kennemerduinen"

Met dit verslag heb ik het genoegen U voor het vierde achtereenvolgende jaar (1967-1970) het Grote Vogelmeer-verslag aan te bieden over het voorkomen van vogels in en rond het meer.

De gegevens hier toe zijn bijeengebracht door leden van de "Vogelwerkgroep Haarlem" die al sinds 1956 de taak op zich hebben genomen het gehele jaar door regelmatig het meer te inventariseren. Zo zijn er in 1970 78x waarnemingen verricht.

Het leek mij verstandig na 4 jaar het uitwerken van de inventarisatiegegevens en het samenstellen van een jaaroverzicht over te dragen aan een andere vogelaar. De heer E.J. van IJzendoorn heeft zich bereid verklaard dat werk van mij over te nemen. Vanaf 1-1-'71 kunt u uw waarnemingen opsturen aan zijn adres :Schaepmanlaan 23, Santpoort Zuid.

L.Gieske.

Voor 1970 kunnen we vaststellen dat het meer nog verder is drooggefallen. Het tamelijk droge voorjaar en dito zomer hebben ongetwijfeld dit proces verder versneld. Er zijn thans enige grote zandige platen ontstaan en dat is misschien de reden waarom er dit jaar wat meer en vaker bonte strandlopers en bontbekpleviertjes werden gezien ten opzichte van voorgaande jaren.

Ten aanzien van de broedvogels zou ik het volgende willen opmerken. De meest opvallende teruggang is die van de Dodaars. Na een goed broedjaar in 1967 (\pm 22 jongen) is zij ieder jaar verder achteruit gegaan en voor 1970 waarschijnlijk als broedvogel verdwenen. De Geoorde fuut en de Slobeend zijn dit jaar ook niet als broedvogel voorgekomen. We kunnen stellen dat er een zekere broedvogel-soort-verarming valt te constateren. Hier tegenover staat dat er in 1970 door de soorten die er wel gebroed hebben een groter aantal jongen zijn grootgebracht.

Verder is opgevallen dat de Zomertaling die vroeger ieder jaar meerdere malen werd gezien, in 1970 niet eenmaal is waargenomen.

Broedvogels.FUUT

Eerste waarneming op 29 maart van een paartje. Op 10 juni werd het paar met 3 pulli gezien, welke met sukses zijn groot geworden. Op 9 augustus werden zij voor het laatst waargenomen.

GEOORDE FUUT

Vanaf 26 maart tot 15 augustus werd er een paartje in het meer waargenomen. Helaas zijn er geen jongen gezien, zodat ten aanzien van een broedresultaat een grote reserve in acht genomen moet worden.

DODAARS

Ook ten aanzien van deze soort is er geen eksakt broedresultaat gekonstateerd. Jongen werden niet gezien. Wel waren 2 à 3 dodaarsjes het gehele voorjaar en zomer in het meer aanwezig.

WILDE EEND

Vanaf 4 mei werden de eerste 9 pulli in het meer geteld. Het aantal pulli liep op tot 26 op 18 mei. In de maand juni werden er gemiddeld 10 pulli waargenomen en op 18 juli 17 juveniele exemplaren.

WINTERTALING

Alleen tussen 7 en 10 juni werden 2 jongen waargenomen. Het gehele jaar in wisselend aantal aanwezig met als hoogste aantal 38 exemplaren op 11 oktober.

SLOBEEND

Van deze soort t.o.v. de vorige jaren ook geen broeden gekonstateerd. Tijdens de broedtijd waren 3 tot 5 paren aanwezig. In de nazomer werden de hoogste aantallen geteld. Maximaal 200 eks. op 13 september.

KUIFEEND

De Kuifeend had een heel goed broedresultaat. Tweede helft juni werden, over 6 99 verdeeld, 80 pulli geteld. In de maand juli werden over het algemeen 50 jongen waargenomen, met als uitschieter 115 jongen op 18 juli. In de maanden maart t/m mei waren er 40 à 50 paren aanwezig.

BERGEEND

De eerste 5 paren waren 23 februari aanwezig. Het aantal paren liep op tot max. 12 in begin juni toen ook de eerste 32 pulli werden gezien. Tussen 21 en 26 juni werden er respectievelijk 22, 16 en 8 pulli en 10 juvenielen geteld, onder begeleiding van 10 adulte exemplaren. Een resultaat van ruim 50 jongen is goed te noemen vergeleken bij de voorgaande jaren.

WATERHOEN

Ook voor de Waterhoen was 1970 een goed broedseizoen. In juni werden tussen de 10 en 15 pulli geteld en een zelfde aantal juvenielen in juli. Het aantal jongen is groot gebracht door 5 paren.

MEERKOEI

Op 18 mei werden de eerste 2 pulli waargenomen. Het aantal pulli liep op in juni tot max.13 verdeeld over 3 ♀♀. In juli en augustus was er een beter overzicht van het broedresultaat vast te stellen door het aantal juvenielen te tellen met als maximum 27 op 15 augustus.

KIEVIT

Eind mei 3 broedparen aanwezig. Twee paren hadden succes: eind juni foerageerden zij met 1 resp. 2 jongen langs de oevers. Op 6 juli werd er een paartje gezien met 6 pulli. Merkwaardig is dat er na deze datum geen enkele melding meer is binnengekomen over het voorkomen van jonge kieviten.

SCHOLEKSTER

Van 1 paar werd op 18 mei broeden vastgesteld. De enige waarneming van 1 jonge scholekster werd gedaan op 21 juni. Is het gehele voorjaar en zomer aanwezig geweest met als hoogste aantal 9 eks. op 10 juni.

ZILVERMEEUW

Het aantal broedparen werd eind mei geschat op 20. Het resultaat hiervan was dat eind juni 30 jongen werden geteld.

STORMMEEUW

Van deze soort werd ook het aantal broedparen geschat op 20. Eind juni werden 20 jongen genoteerd.

KOKMEEUW

Voor dit jaar is het aantal broedparen op 100 geschat, aanmerkelijk lager dan in 1968 en 1969, toen er ± 250 paren broedden. De eerste 5 jongen werden gezien op 7 juni en het aantal liep op tot 150 in eind juni. Op 18 juli werd het aantal jongen op 200 geschat.

WITTE KWIKSTAART

Tussen 21 en 26 juni foerageerden 3 jonge kwikken met hun ouders langs de oevers.

Gasten en doortrekkers

BLAUWE REIGER

4 eksemplaren cirkelden boven het meer op 23 juni zonder er te landen. Daarna 3 x een incidentele waarneming.

LEPELAAR

Op 20 juni 1 eks. aan het meer.

ZOMERTALING

geen enkele waarneming binnengekomen!

KRAKEEND

Op 11 oktober 1 eks. gezien.

SMILT

Op 11 april 2 en 8 september 25 eks. aanwezig.

PIJLSTAART

16 eks! in het meer op 25 juli. Daarna op 23 aug. 1♂ en 2 ♀♀ en nog 1 eks. op 11 oktober.

TAFELEEND

Eind juni max. 12 en 16 oktober max. 20 eks. waargenomen.

TOPPEREEND

Op 29 maart 2 eks. in het meer.

BRILDUIKER

Op 18 en 29 oktober 2 eks. waargenomen.

IJSEEND

Op 15 november werd er een ♀ gezien.

CASARCA

Op 23 augustus 3 eks. in het meer (1♂ en 2 ♀♀)

ROTGANS

1 eks. aanwezig van 19 april tot 18 mei.

KNOBBELZWAAN

Onregelmatige gast. Hoogst aantal was 5 eks. op 7 juni.

KUIFDUIKER

1 eks. in zomerkleed op 4 april in het meer.

BUIZERD

Slechts 1 x waargenomen nabij het meer op 15 febr. (Op 1-1-'71 2 eks.)

SPEERWER

Op 8 en 25 nov. werden resp. 1 en 2 eks. gezien.

BLAUWE KIEKENDIEF

Een waarneming van een ♀ op 15 febr.

SMELLEKEN

♀ of juv. gezien op 16 okt.

TORENVALK

Slechts 1 melding van 1 eks. op 23 aug.

ZILVERPLEVIER

Op 11 okt. 1 eks. waargenomen.

GOUDPLEVIER

1 eks. gezien op 18 mei en 4 okt.

BONTBEKPLEVIER

In het voorjaar enkele malen 2 eks. gezien. Op 23 aug. 13 en 10 sept. 7 eks. waargenomen. Op 5 okt. nog eens 4 eks. aanwezig.

STRANDPLEVIER

1 eks. op 10 sept.

KLEINE PLEVIER

25 april en 18 mei resp. 1 en 2 eks.

STEENLOPER

Is gezien op 18 mei.

WULP

In het voorjaar regelmatig gezien nabij het meer. Op 23 aug. 2 eks. op het eiland en 9 eks. overvliegend naar het westen.

GRUTTO

1 eks. op 10 april en 6 eks. foerageerden op 26 juni aan het meer.

WITGATJE

Op 9 aug. 3 eks. aanwezig.

OEVERLOPER

Van 7 mei tot 11 sept. regelmatig aanwezig. Op 17 mei 9 eks., op 9 aug. 7 eks. en op 23 aug. ± 30 eks. waargenomen.

TURELUUR

Op 30 maart 7 eks. In het voorjaar en zomer werden regelmatig 1 à 2 eks. gezien, met als uitschieter 8 eks. op 28 juni.

GROENPOOTRUITER

Alleen augustus waarnemingen: 4 x 1 eks. gezien.

ZWARTE RUITER

Op 7 juni 1 en op 5 okt. 4 eks. waargenomen.

DRIETEENSSTRANDLOPER

4 eks. werden gezien op 5 okt.

BONTE STRANDLOPER

In de zomer enkele incidentele waarnemingen. 20 eks. werden gezien op 13 sept. en 10 eks. op 5 oktober.

KEMPHAAN

Op 23 juni 1 ♂ foeragerend en op 28 juni en 10 sept. 1 eks. waargenomen.

KLUUT

Vanaf 17 april tot 10 augustus regelmatig 2 tot 3 eks. foeragerend waargenomen. Verder op 23 en 29 okt. 1 eks. aanwezig.

ROSSE FRANJEFOOT

Op 29 en 30 maart 1 eks. gezien.

GROTE MANTELMEEUW

In kleine aantallen vrijwel het gehele jaar aanwezig. Op 23 augustus werd het hoogste aantal van 38 geteld.

GROTE BURGEMEESTER

Op 11 april 2 eks. waargenomen.

KLEINE MANTELMEEUW

Op 29 maart max. 32 eks. geteld. In de overige maanden van het jaar in kleine aantallen waargenomen.

ZWARTKOPMEEUW

Op 25 maart en 14 juni 1 eks. waargenomen tussen de kokmeeuwen.

DWERGMEEUW

1 eks. waargenomen op 18 mei.

DRIETEENMEEUW

1 eks. waargenomen op 17 mei.

ZWARTE STERN

Op 4 april en 7 mei werden boven het meer resp. 25 en 28 naar het noorden overtrekkende sterns gezien. Daarna 1 eks. op 19 mei en 2 eks. op 22 augustus waargenomen.

VISDIEFJE

2 eks. werden gezien op 4 april en 23 augustus.

KOEKOEK

1 x waargenomen op 19 mei.

GIERZWALUW

Op 26 en 28 juni cirkelden ± 15 eks. boven het meer. Op 18 juli nog eenmaal 5 eks. gezien.

GROENE SPECHT

2 waarnemingen van 1 eks. op 16 aug. en 1 op 10 september.

KLAPEKSTER

Op 16 oktober werd 1 eks. bij het meer gezien

BOOMLEEUWERIK

Aantal territoria nabij het meer is gesteld op twee. 27 sept. 2 zingende ♂♂.

BOERENZWALUW.

Vanaf 24 april tot 11 september 11 x waargenomen boven het meer. Het hoogste aantal werd gezien op 25 juli toen ± 20 zwaluwen enige jongen voerden.

HUISZWALUW

Slechts 1 waarneming van 5 eks. op 28 juni.

OEVERZWALUW

Op 25 juli 2 eks. waargenomen.

ROUWKWIKSTAART

1 eks. werd gezien op 21 juni.

GROTE LIJSTER

In het nabije dennebos 1 territorium vastgesteld.

SPRINKHAANRIETZANGER

1 territorium vastgesteld nabij het meer.

SNOR

Op 19 april, 4 mei en 14, 21 en 26 juni horen zingen in het riet.

BONTE VLEGENVANGER

Op 23 augustus 1 eks. in het dennebos.

ZWARTE MEES

1 eks. op 25 jan. en 2 eks. op 29 okt. in het dennebos ten westen van het meer.

KUIFMEES

Op 6 en 23 augustus 1 eks. in het dennebos.

GOUDHAANTJE

Zingende ♂ gezien op 26 april in het dennebos.

ZWARTKOP

Op 16 okt. werd er een ♀ gezien.

RIETGORS

Op 10 april werd er een ♀ en op 24 april een zingend ♂ waargenomen. Op 21 juni nogmaals een ♂ gezien. Van broeden helaas niets kunnen constateren.

KRAMSVOGEL

Op 30 augustus werd er een vroeg eksemplaar gezien, die luid "tjakkend" over het meer vloog.

Tot slot nog de vermelding van de meest belangrijke waarnemingen welke aan het "Spartelmeer" zijn gedaan.

ROODHALSFUUT 1 eks. op 15 -2 - 70
 KUIFEENS ± 110 pulli 26 - 6 - 70
 ZWARTE ZEEËEND 1 eks. 8 - 2 - 70
 KLEINE PLEVIER 4 eks. 17 - 4 - 70
 DRIETEENSTRANDLOPER 5 eks. 30-3- 70
 DWERGMEEUW 2 juv. eks. 24 - 5 - 70
 OEVERZWALUW 20 eks. 17 - 4 - 70

Wij danken de N.I.V.O.N.-Vogelwerkgroep te IJmuiden voor de toezending van een verslag over nestkastenonderzoek in Velsen, dat wij hier laten volgen.

red.